

Ako čistiť STRIEBRO

Zlato je chemický prvok, ktorý nereaguje vôbec s ničím. Naproti tomu striebro je vysoko reaktívny kov, ktorý veľmi ľahko reaguje, čiže sa spája s inými chemickými prvkami. Jedným s najbežnejších chemických prvkov nachádzajúcich sa v našom okolí je kyslík. Kyslík je všade okolo nás a je najvýznamnejšiu zložkou vzduchu, ktorý nás obklopuje a ktorý dýchame.

Pokiaľ teda necháme strieborný predmet na vzduchu, najbežnejšou reakciou ktorá môže nastať je tzv. oxidácia, čiže molekuly striebra sa spoja s kyslíkom z ovzdušia. V praxi sa toto prejaví tým, že daný predmet najskôr začne šednúť, potom možno aj trochu hnednúť a nakoniec je na povrchu tmavší a tmavší. Možno ste už niekedy počuli slovíčko "patina", ktorým sa pomenúva takýto povrchový jav.

Prvá informácia pochádzajúca priamo od numizmatikov je, že daná "patina" normálne patrí k danému predmetu - najmä pokiaľ sa bavíme o numizmatických, teda historických minciach. Takéto mince netreba nijako čistiť a väčšinou sa čistením iba znižuje ich numizmatická hodnota. Pokiaľ ste teda našli na povale po vašich starých rodičoch či predkoch nejaké mince, vôbec ich nečistite. Skúste sa najskôr poradiť s niekým, kto sa v numizmatických minciach vyzná, najlepšie priamo s firmou, ktorej dané mince budete chcieť ponúknuť. Rozhodne ich predtým nečistite – najmä nie v domnení, že za vyleštenú a blýskajúcu sa mincu dostanete viac.

Pokiaľ sa rozhodnete predsa len si takúto mincu „nablýskať“, rozhodne to nerobte takými ružovými vatičkami, ktoré sú určené pre čistenie strieborných retiazok. Tieto vatičky sú totiž vlastne veľmi jemný šmirgel. Veľmi jemný, ale predsa šmirgel. Takže na minci zanechávajú mikroskopické škrabance, ktoré práve takýmto minciam znižujú ich numizmatickú hodnotu. Fundovaní numizmatici totiž práve zväčšovacím sklom skúmajú opotrebenie starožitnej mince a takéto mikroškrabance sa práve počítajú pod takéto opotrebenie.

Ako čistiť STRIEBRO

Tento článok je však určený skôr pre majiteľov investičných strieborných mincí či tehličiek. Ako prvé informácia – pri investičných minciach a tehličkách ide predovšetkým o hodnotu materiálu, čiže v tomto prípade striebra v nich obsiahnutých. A akékoľvek zaoxidovanie či škrabanec by nemal mať na výkupnú ani predajnú cenu žiaden vplyv. Bohužiaľ, aktuálne sa však cena striebra a ani zlata nejako dramaticky nemení a tiež na trhu je dostatok ponúk na predaj. Z tohto dôvodu si kupujúci môžu vyberať a ide predovšetkým o „sentiment“ kupujúcich, ktorí si za tú istú cenu môžu vyberať aké a v akom stave mince či tehličky chcú nakúpiť. A samozrejme, pokiaľ sa cena nejak dramaticky nelíši, vyberú si skôr mince ktoré sa ligocú, alebo sú úplne nové. (Samozrejme, v prípade nedostatku striebra na trhu, príp. v prípade ekonomickej krízy či vojny, bude úplne jedno, či sa daná strieborná minca blyští ako nová, alebo ide o staršiu mincu či tehličku. Ľudstvo sa vráti späť k logickému základu prečo investičné zlato a striebro vzniklo – čiže k hodnote materiálu obsiahnutého v danom predmete. V takom prípade sa len veľmi málo bude prihliadať na formu či stav. Podobne je tomu aktuálne v prípade bežných eurových mincí či bankoviek - tam nám je tiež úplne jedno, či dostaneme opotrebovanú mincu či bankovku, alebo je úplne nová.)

Nakoľko však v aktuálnej ekonomickej situácii kupujúci prihliadajú na to, ako sa vami

predávaná minca či tehlička blyští, príp. sa vy chcete popáť pohľadom na peknú striebornú mincu, dostávame sa späť k téme – ako môžeme danú mincu vyčistiť, ak je už trochu či viac zaoxidovaná.

Ako prvé, budeme logicky hľadať určitý prípravok na trhu – ktorý nám túto zaoxidovanie odstráni. V takom prípade odporúčam navštíviť niektorý z numizmatických obchodov a spýtať sa priamo tam. Najbežnejší

u nás dostupný prostriedok je biela umelohmotná dózička od nemeckej firmy Leuchtturm a stojí niečo okolo 10,- EUR. Vo vnútri je špeciálna tekutina a tiež umelohmotné sitko pre jednoduchšiu manipuláciu. Danú mincu vložíte do sitka a to celé na pár minút vložíte späť do

Ako čistiť STRIEBRO

dózičky, t.j. do tekutiny, ktorá je vo vnútri. Po pár minútach mincu vyberiete, umyjete pod tečúcou vodou a skrášľovací proces je hotový...

Je ale toto jediný, alebo najlepší spôsob, ako sa strieborné mince dajú čistiť? Alebo, čo ak sa nám nejaký predmet do umelohmotnej dózičky nevmestí? Je tá tekutina od firmy Leuchtturm naozaj taká zázračná?

Odpoveď znie - asi nie. A aj v našom okolí sa nájde hromada "babských" receptov, ako vyčistiť striebro. Ja používam jeden, ktorý sa mi naozaj osvedčil a tým je **zubná pasta**.

Prvá moja otázka, keď mi priateľ - numizmatik túto metódu odporučil bola, že ktorá značka, alebo nebudaj druh je ten pravý. Jeho odpoveď znela, že je to prakticky jedno, ale nakoniec sme sa akosi ustálili pri značke Colgate Total. Nechcem týmto robiť tejto značke akúkoľvek reklamu, pokojne vyskúšajte viacero značiek a typov a uvidíte, s ktorým budete najviac spokojní a ktorá značka bude fungovať najrýchlejšie.

Samotný postup je veľmi jednoduchý. Zoberiete príslušnú zubnú pastu a jednoducho ju prstom naniesete na príslušnú plochu, ktorú chcete vyčistiť. Zdôrazňujem slovíčko "prstom". Chcem tým povedať, že určite nepoužívajte zubnú kefku, príp. iný drsný predmet. Pre samotné účinkovanie celého zázraku je zubná kefka úplne zbytočná a v tomto bode sa vraciam späť k tomu, čo tu bolo už raz napísané - aj zubná kefka môže zanechať mikroskopické škrabance, ktoré síce pri investičnom striebre vôbec nevadia, ale pri predaji vzácnejších strieborných mincí po babičke by tieto mikroskopické škrabance mohli robiť niektorým numizmatikom problém.

Pre samotné fungovanie celého čistenia teda pokojne postačí zubná pasta natretá na daný povrch prstom, príp. niečím mäkkým. Zubnú pastu potom nechajte niekoľko minút pôsobiť a sami uvidíte, že zmení svoju farbu. To znamená, že prebehne chemická reakcia jednotlivých zložiek s prvkami, ktoré boli na povrchu striebra zreagované, čiže ktoré tvorili samotný zašednutý povlak. Keď ste sa už načakali dosť, stačí zubnú pastu umyť pod tečúcou vodou. Ja osobne mám najradšej vlažnú vodu - načo si máčať ruky v studenej, keď výsledok je ten istý. A samozrejme, aj ruky a aj mincu či tehličku potom osuším obyčajným uterákom.

Po tejto procedúre sami uvidíte, že povlak z daného strieborného predmetu je preč. Pokiaľ ste s výsledkom zatiaľ ešte nie úplne spokojní, tak celú procedúru opakujte. Po každom opakovaní takéhoto čistenia bude daný predmet o poznanie menej a menej zaoxidovaný.

Ako čistiť STRIEBRO

Ešte ma napadá, že čo môže rýchlosti samotnej reakcie so zubnou pastou trošku napomôcť je, keď pred samotným nanosením pasty povrch navlhčíme obyčajnou vodou. Predpokladám, že pôsobením vody sa pasta začne rozpúšťať a rýchlejšie uvoľňovať jednotlivé zložky, takže samotná chemická reakcia potom asi prebehne rýchlejšie.

Na záver teda zhrniem, že čo sa týka investičných strieborných mincí a tehličiek, ich zošednutie či sčernanie by nemalo mať žiaden vplyv na ich predajnú a ani výkupnú cenu. Samozrejme, všetko je otázkou sentimentu a vkusu kupujúcich a ten sa na danej cene každopádne môže odraziť.

Čo sa týka historických, čiže numizmatických mincí, tam patrí takéto začernanie, čiže patina, priamo k týmto minciam a najlepším odporúčaním je vôbec ich nečistiť. Nadmerným čistením sa môžu totiž poškodiť, hoci aj mikroskopicky, čo znižuje ich numizmatickú hodnotu.

Samozrejme, v mnohých prípadoch sa však rozhodneme daný zaoxidovaný strieborný predmet vyčistiť. Na trhu je niekoľko už hotových prípravkov, čiže "vodičiek", do ktorých stačí daný predmet namočiť. Taktiež je známych nespočet "kuchynských" receptov, ktoré budú fungovať rovnako ako drahé čistiace prípravky. Mne osobne sa najviac osvedčila obyčajná zubná pasta, ktorá podľa môjho názoru funguje rovnako ako "špeciálne" čistiace prípravky od renomovaných firiem. Navyše, zubná pasta je relatívne ekologická a nebojím sa ju rozotierať aj holým prstom či dlaňou. A to by som pri použití špeciálnej chemikálie určite neriskoval...

Vypracoval: **Ing. Pavol Boleček** - www.ZLATE-TEHLY.sk- (info@zlate-tehly.sk)

Poznámka: Autor tohto článku ako aj žiadna zo zúčastnených strán neberie žiadnu zodpovednosť za prípadné škody spôsobené prípadnými chybnými informáciami. Tento článok má iba poradnú funkciu a je na vašom vlastnom zvážení, či a ako využijete informácie uvedené v tomto dokumente. Taktiež odporúčame, ak sa idete pustiť do čistenia nejakých vzácnejších kúskov, aby ste si celý postup najskôr vyskúšali na niečom bezcennom. Akékoľvek prípadné škody sú na vašu vlastnú zodpovednosť.